VNEUS Koikkalainen Anna(VNK) 26.03.2021

Viite

Asia
Eurooppa-neuvoston jäsenten videokokous 25.3.

Eurooppa-neuvoston jäsenten videokokouksen (25.3.) aiheina olivat covid-19, sisämarkkinat, teollisuuspolitiikka, digitalisaatio ja talous, itäinen Välimeri ja informaatiokohtana Venäjä. Päämiehet hyväksyivät julkilausuman.

Covid-19-epidemian torjunnan osalta Eurooppa-neuvoston jäsenet korostivat erityisesti tarvetta vahvistaa entisestään toimia rokotteiden tuotannon, jakelun ja käyttöönoton nopeuttamiseksi. Digitaalisia covid-19-todistuksia tulee edistää. EU laajentaa myös globaaleja toimiaan pandemian voittamiseksi.

Eurooppa-neuvoston jäsenet painottivat vahvojen sisämarkkinoiden merkitystä. EU:n digitaalista suvereniteettia pitää vahvistaa riippumattomalla ja avoimella tavalla.

Päämiehet totesivat, että jos Turkki toimii rakentavasti, on EU valmis lujittamaan yhteistyötä Turkin kanssa vaiheittaisella ja peruutettavissa olevalla tavalla. Turkin on pidättäydyttävä yksipuolisista kansainvälisen oikeuden vastaisista toimista.

Videokokouksen yhteydessä järjestettiin lisäksi lyhyt keskustelu Yhdysvaltain presidentti Bidenin kanssa.

Eurooppa-neuvoston jäsenten videokokouksen (25.3.) aiheina olivat covid-19, sisämarkkinat, teollisuuspolitiikka, digitalisaatio ja talous, itäinen Välimeri ja informaatiokohtana Venäjä. Päämiehet hyväksyivät näitä aiheita koskevan julkilausuman.

Eurooppa-neuvoston jäsenet totesivat, että covid-19-epidemiatilanne jatkuu vakavana, myös virusmuunnoksista aiheutuvien haasteiden vuoksi. Rajoitukset on siten pidettävä toistaiseksi voimassa. Olisi kuitenkin alettava valmistella yhteistä lähestymistapaa, jotta rajoitusten asteittainen purkaminen voidaan toteuttaa koordinoidusti sitten kun epidemiatilanne sen mahdollistaa. Yhteentoimivien ja syrjimättömien digitaalisten covid-19-todistusten edistäminen on tärkeää. EU laajentaa edelleen globaaleja toimiaan pandemian voittamiseksi, ml. Covax-mekanismia täydentävän rokotteiden rokoteapumekanismin perustaminen.

Eurooppa-neuvoston jäsenet painottivat kokouksessa erityisesti, että toimia rokotteiden tuotannon, jakelun ja käyttöönoton nopeuttamiseksi on entisestään vahvistettava. Rokotteita tuottavien yritysten on varmistettava tuotantonsa ennakoitavuus ja noudatettava sopimusperusteisia toimitusaikatauluja. Päämiehet pitivät tärkeänä avoimuutta ja vientilupien käyttöä sekä huomioivat globaalien arvoketjujen merkityksen. Eurooppa-neuvoston jäsenet vahvistivat väestömäärään suhteutetun perusteen rokotteiden jakamisessa. Pysyvien edustajien komiteaa pyydettiin käsittelemään rokotteiden

toimitusten nopeuttamista koskevaa kysymystä jaettaessa BioNTech-Pfizerin 10 miljoonaa annosta nopeutetusti yhteisvastuun hengessä.

Eurooppa-neuvoston jäsenet korostivat vahvojen, kriisinsietokykyisten ja täysin toimivien sisämarkkinoiden merkitystä. Sisämarkkinasäännöt on pantava tiukasti täytäntöön. Teollisuuspolitiikalla on vauhditettava vihreää ja digitaalista siirtymää.

Päämiehet katsoivat, että EU:n digitaalista suvereniteettia tulee vahvistaa riippumattomalla ja avoimella tavalla rakentamalla unionin vahvuuksia ja vähentämällä strategisia heikkouksia. Eurooppa-neuvoston jäsenet kehottivat neuvostoa käsittelemään komission tiedonantoa digitaalisesta kompassista osana digitaalipolitiikan ohjelman valmisteluja. Datan ja digitaaliteknologian, mukaan lukien tekoälyn, tarjoamia mahdollisuuksia yhteiskunnan ja talouden hyväksi tulee hyödyntää paremmin samalla kun taataan asiaankuuluva tietosuoja, yksityisyyden suoja ja muut perusoikeudet ja varmistetaan, että lainvalvontaviranomaisilla on asianmukainen pääsy tietoihin. Päämiehet ilmaisivat vahvan tukensa ja sitoumuksensa globaaliin ratkaisuun kansainvälisen digitaalitalouden verotuksesta. Yhteisymmärrykseen perustuva ratkaisu OECD:ssä pyritään saamaan aikaan vuoden 2021 puoliväliin mennessä. EU on valmis etenemään asiassa, jos globaalia ratkaisua ei ole näköpiirissä.

Eurooppa-neuvoston jäsenet vahvistivat vuotuisen kestävän kasvun strategian prioriteettialat ja kehottivat jäsenvaltioita ottamaan ne huomioon kansallisissa elpymis- ja palautumissuunnitelmissaan.

Eurooppa-neuvoston jäsenet keskustelivat itäisen Välimeren tilanteesta ja EU:n suhteista Turkkiin. Päämiehet panivat tyytyväisinä merkille tilanteen viimeaikaisen rauhoittumisen itäisen Välimeren alueella laittoman poraustoiminnan lopettamisen johdosta, kahdenvälisten keskustelujen jatkumisen Kreikan ja Turkin välillä sekä tulevat keskustelut Kyproksen kysymyksestä. Edellyttäen, että tilanne jatkuu rauhallisena ja että Turkki toimii rakentavasti, EU on valmis edistämään Turkin kanssa tehtävää yhteistyötä eräillä yhteisen edun mukaisilla aloilla vaiheittaisella, oikeasuhteisella ja peruutettavissa olevalla tavalla. Taloudellisen yhteistyön osalta komissiota kehotettiin tehostamaan neuvotteluja Turkin kanssa tulliliiton toimeenpanon varmistamiseksi ja neuvostoa työstämään toimeksiantoa tulliliiton nykyaikaistamiseksi. EU on valmis korkean tason vuoropuhelun uudelleenkäynnistämiseen tietyillä molempia osapuolia kiinnostavista aloilla. Komissiota pyydettiin selvittämään mahdollisuuksia lisätä ihmisten välisiä kontakteja ja liikkuvuutta koskevaa yhteistyötä Turkin kanssa.

Eurooppa-neuvoston jäsenet kehottivat Turkkia pidättäytymään uusista provokaatioista tai yksipuolisista kansainvälisen oikeuden vastaisista toimista. EU aikoo tarvittaessa käyttää päättäväisesti kaikkia mahdollisia välineitä ja vaihtoehtoja puolustaakseen omia ja jäsenvaltioidensa etuja sekä ylläpitääkseen alueellista vakautta.

Eurooppa-neuvoston jäsenet totesivat, että EU:n tukea syyrialaispakolaisille ja vastaanottaville yhteisöille jatketaan. Komissiota pyydettiin esittämään neuvostolle ehdotus rahoituksen jatkamisesta Turkissa, Jordaniassa, Libanonissa oleville syyrialaispakolaisille. Päämiehet nostivat esille huolensa liittyen oikeusvaltioperiaatteen ja perusoikeuksien toteutumiseen Turkissa. Vuoropuhelu Turkin kanssa näistä kysymyksistä jatkuu. EU:n ja Turkin suhteisiin palataan kesäkuun Eurooppa-neuvostossa.

Puheenjohtaja Michel kertoi videokokouksessa Euroopan unionin ja Venäjän suhteiden viimeaikaisesta kehityksestä. Nyt siirretty strateginen keskustelu EU:n ja Venäjän suhteista on tarkoitus käydä jossakin tulevassa Eurooppa-neuvoston kokouksessa.

Pääministeri Marin korosti videokokouksessa, että rokotteiden toimitusaikatauluja tulee edelleen kaikin tavoin vauhdittaa. Vientirajoitteiden suhteen on oltava varovaisia. Marin painotti, että EU tarvitsee pandemiavarautumissuunnitelman ja komission olisi käsiteltävä tätä tulevassa covid-19-kriisin oppeja koskevassa raportissaan.

Videokokouksen yhteydessä järjestettiin lisäksi lyhyt keskustelu Yhdysvaltain presidentin Joe Bidenin kanssa. Keskustelussa painotettiin vahvaa sitoutumista transatlanttiseen yhteistyöhön.

LIITTEET

Asiasanat	Eurooppa-neuvosto, koronavirukset, sisämarkkinat, Turkki, Venäjä, Yhdysvallat, digitalisaatio
Hoitaa	**STM, TEM, UM, VNK**
Tiedoksi	EUE, LVM, MMM, OKM, OM, PLM, SM, VM, YM